

СВАБОДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

№ 4 (102), 31.1-6.2.2008 г.

МАГІЛА КАЛІНОЎСКАГА – ГАРА ГЕДЫМІНА 2 ЛЮТАГА – 170 ГАДОЎ 3 ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ГЕРОЯ

У п'есе ўладзіміра Караткевіча "Кастусь Каліноўскі" галоўны герой кажа генерал-губернатару Мураўёву крылатыя словы: "Кожны раз чалавецтва бліжэй да ішасця на вышыню нашых магіл". Караткевіч ведаў, што Каліноўскі пахаваны на гары Гедыміна ў Вільні. Сапраўды, большае вышыні для магілы ў нашых краях не прыдумаеш. Але дакладнага месца пахавання славутага паўстанца Караткевіч не знайшоў. І сёння на магіле героя няма ані знаку. Між тым, яшчэ да мінулай вайны гэтае месца прыцягвала да сябе паломнікаў, тут стаяў помнік, былі абсталяваныя сцяжыны для ішпацыру і нават фантанчык з пітной вадой...

А пачалася гэтая гісторыя ўзімку 1864 году. 26-гадовы кіраўнік паўстання за незалежнасць Кастусь Каліноўскі быў схоплены расійскімі вайскоўцамі на канспіратыўнай кватэры на вуліцы Святога Яна ў тагачаснай сталіцы нашага краю Вільні. Адсюль яго пераправілі ў Дамініканскія мury – у кляштар, які быў пераабсталяваны пад турму. Эк-

зекуцыя адбылася на Лукішскай плошчы 10 сакавіка. Шыбеніца, на якой павесілі героя, стаяла паміж будынкамі ўчорашняга КГБ (сёння тут музей генацыду) і Кансерваторыі.

Пасля экзекуцыі цела героя перавезлі па праспекце – тады Юраўскім, а сёння Гедыміна – проста на Замкавую гару. Там тады стаяў расійскі гарнізон. Паколькі месцы пахавання забітых паўстанцаў адразу ж ператвараліся ў месцы паломніцтва, было вырашана пахаваць героя на тэрыторыі гарнізону. Больш за тое, на месцы магілы была абсталяваная пляцоўка для гульні ў крыкет. Так доўжылася да пачатку першай сусветнай вайны, калі расійскі гарнізон пакінуў Вільню.

У 1915 годзе віленскія археолагі зрабілі раскопкі магілы, апісалі яе і дакументальна пацвердзілі факт пахавання ў ёй пятнаццаці паўстанцаў. Цяпер апазнавалі па вопратцы, у справядачы, між іншым, згадваюцца "макасіны Каліноўскага". А ў 1921 годзе

Заканчэнне на стар.8

Славутая гара, славутая магіла... Вільня, 30 студзеня 2008 году. Фота газеты "Свабода".

**ПРАПАНУЙЦЕ СВОЙ СЦЭНАР
ДНЯ ВОЛІ-2008**

ВАШЫ ІДЭІ Ў НАСТУПНЫМ НУМАРЫ

**БІЗУН ЯК РЭЦЭПТ ДЛЯ
ГАСПАДАРКІ**

НА СТАР.5

ЦІ МОЖНА ЧАКАЦЬ ПАЎТАРЭННЯ Ў БЕЛАРУСІ ВЯСНЫ-2006?

АЛЕСЬ МАРАЧКІН, МАСТАК: “У ІНШЫМ ФАРМАЦЕ”

Я думаю, што гэта можа адбыцца ў другім фармаце. Але вясна паўторыцца 25 сакавіка – на дзевяностыя ўгодкі Беларускай Народнай Рэспублікі. Палітычныя партыі і грамадскія арганізацыі дэмакратычнага накірунку ўжо рыхтуюцца да гэтай даты. Мы збіралі аргкамітэт. На гэты дзень плануецца вялікае шэсце. Падаецца заяўка ў гарвыканкам. Гэта не толькі святочны дзень. Гэта, у першую чаргу, дзень БНР, вельмі важны дзень для ўсіх грамадзян. Не было б БНР, наўрад ці была б і БССР. Быў бы “Северо-Западный край”. Але сёлета гэтае шэсце будзе насіць і сацыяльна-эканамічны характар.

ІВАН, НАВУЧЭНЕЦ: “АБАВЯЗКОВА БУДЗЕ”

Дзякуючы скасаванню льгот, росту коштаў, цкаванню ІП і г.д. вясна-2006 абавязкова паўторыцца. І ім не дапаможа ніякі АМАП.

АЛЯКСАНДР МАКАЕЎ, ЛІДЭР ПРАДПРЫМАЛЬНІКАЎ: “ПЛОШЧУ ЗБІРАЦЬ – ГЭТА НЕ ПА СІМПОЗИУМАХ ЕЗДЗІЦЬ”

Можна чакаць. Для гэтага патрэбна кансалідацыя ўсіх сіл. У мяне быў намер дзясятага студзеня зрабіць з прадпрымальнікамі “плошчу Каліноўскага”. Але ва ўсіх нашых лідэраў кудысьці падзелася іхняя смеласць. Для гэтага не патрэбныя вялікія здольнасці. І я кажу не толькі пра лідэраў прадпрымальнікаў. У нас па пальцах адной рукі можна палічыць тых, хто можа павесці за сабой. Мы пакуль, канечне, выставілі эканамічны патрабаванні. Але дойдзем і да палітычных. А палітыкі нашы... Плошча была б, калі б былі здольныя палітыкі. Плошчу збіраць – гэта не па сімпозіумах ездзіць. З-за таго, што ўлада робіць з народамі, толькі расце незадавальненне людзей. Гронкі гневу выпяваюць. Страх ва ўсіх ёсць, але ён не бязмежны. І абавязак тых, хто абвясчае сябе палітыкам, дапамагчы людзям пераадолець страх і павесці за сабой.

ЛЯВОН БАРШЧЭЎСКІ, ЛІДЭР БНФ: “МАГЧЫМАЕ ПАЎТАРЭННЕ 1991-ГА”

Больш магчыма паўтарэнне вясны 1991-га году. Гэта будзе куды больш значнай з’явай. Калі сто тысяч рабочых выйшлі на вуліцы і ўлада захісталася. – вось тады нешта можна змяніць. Першаму заводу было выйсці цяжка. Але, калі ён пайшоў, астатнія далучыліся. І страху тады таксама хапала. Гэта быў савецік час. Яшчэ кампартыя была. Заўсёды важны штуршок. Калі ён ёсць, усё адбываецца, часам, паводле непрадказальных сцэнароў. Так што, я думаю, тая вясна была больш красамоўнай падзеяй. Вясна-2006 – гэта пратэст свядомай інтэлігенцыі. Пратэст меншасці, які не быў успрыняты большасцю, якая да гэтага пратэсту ставілася крытычна, калі не са злосцю. А пратэст 91-га быў зразуметы і падтрыманы большасцю.

НАТАЛЛЯ, НАСТАЎНІЦА: “ПАТРЭБНАЯ АРГАНІЗАЦЫЯ”

Можа. І нават у большых маштабах. Бо ўжо ў многіх накірала. Жыццё чым далей, тым больш даражэйшае і беспрасветнае. Але для пратэсту патрэбная сур’ёзная арганізацыя. Калі

б на кожным заводзе быў свой актывіст... А так людзі не ведаюць, куды ім ісці.

ЮРЫ ХАШЧАВАЦКІ, АЎТАР ФІЛЬМА “ПЛОШЧА”: “ВЯСНУ-2006 МЫ ПРАЕХАЛІ”

Мы пайшлі далей за вясну-2006. Сёння больш людзей пачынае разумець, што вясна-2006 – гэта праблема і справа не толькі моладзі, якая ўстурбавалася тым, каб забяспечыць сваю будучыню і будучыню ўсёй краіны. Пачынаюць ужо, здаецца, бабулі і дзядулі асэнсоўваць, што гэта і яны абавязаны рабіць. Так што вясну-2006 мы праехалі, але ў добрым сэнсе. Мне здаецца, што наступны прыпынак будзе значна больш сур’ёзны. Для нашай улады. Я думаю, што гэты прыпынак трэба чакаць увосень. Калі чарговы раз улада сфальсіфікуе парламенцкія выбары.

ВІТАЛЬ СІЛЦКІ, ПАЛІТОЛАГ: “НОВЫ ЎСПЛЁСК МАГЧЫМЫ”

Паўтарэння ніколі не бывае. Калі вядзецца размова пра нейкі новы ўсплёск грамадзянскага супраціву, то гэта магчыма. Але ён будзе мець нейкую новую форму, нейкі новы сцэнар. Такія акты супраціву не ўзнікаюць на голым месцы. Яны ўзнікаюць пад уздзеяннем пэўнай сацыяльнай і палітычнай тэмпературы. Якая падвышаецца ў сувязі з пэўнымі падзеямі палітычнага календара – напрыклад такімі, як прэзідэнцкія выбары, ці з нейкімі знакавымі падзеямі ў грамадстве, у знешняй ці ўнутранай палітыцы. Як гэта было ў 1996-м, калі была пагроза незалежнасці. А чакаць іх на голым месцы проста не прыходзіцца. Парламенцкія выбары такой падзеяй не з’яўляюцца. Таму што грамадства цалкам адэкватна ацэньвае ролю парламента ў нашай палітычнай сістэме. Гэта не тая падзея, якая мабілізуе грамадства.

ВАЛЯНЦІН АКУДОВІЧ, ФІЛОСАФ: “БУДУЦЬ ІНШЫЯ ПАДЗЕІ”

Калі мы пытаемся ў сябе, ці магчымае паўтарэнне вясны-2006, то найперш маем на ўвазе: ці яшчэ знойдуцца адважныя маладыя людзі, якія збяруцца на плошчу і паставяць там намёты? Але плошча 2006 году была значна больш складана арганізаванай падзеяй, чым тое, што мы бачылі на свае вочы. Засталіся ў ценю і невядомыя нам ні сцэнарыст гэтай падзеі, ні яе прадусар, які падабраў і арганізаваў актараў, і гэтак далей. Але яшчэ больш цікавае ў гэтай гераічнай драме тое, што і адміністратарам тэатра, на падмостках якога адбывалася дзея, і рэжысёрам-пастаноўшчыкам была сама ўлада. І таму тут паўстае вельмі шмат пытанняў. Чаму адміністрацыя “тэатра” дазволіла адбыцца гэтай пастаноўцы і яшчэ больш цікавае – чаму рэжысёр не абмежаваўся караценькай аднаактоўкай, а спланаваў паўнаўтарасную, трохактавую драму з пралогам і эпілогам? Я захапляюся мужнасцю маладых людзей, але разам з тым разумею, што яны былі проста актарамі. Прыгожымі, таленавітымі, мужнымі, але толькі актарамі. І таму куды больш мяне інтрыгуюць непразрыстыя, цямняныя бакі гэтай падзеі. Хто рыхтаваў і чаму ўлада дазволіла гэты спектакль? Я не думаю, што ўлада наша зоймецца самацытаваннем. І таму я практычна выключаю, што “Плошча Каліноўскага” можа быць паўтораная ў канфігурацыях, падобных да тых, што былі ў 2006-м годзе. Іншая рэч, што на плошчы яшчэ будуць адбывацца шмат рэчаў, але гэта ўжо будуць зусім іншыя падзеі. І малаверагодна, што яны будуць хаця б перагукацца з падзеямі 2006-га.

ГОД БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ

Беларуская Народная Рэспубліка ў 1918-м годзе стала першай беларускай дзяржавай найноўшага часу пасля працяглай акупацыі нашага народу і краіны Расійскай імперыяй.

Сёлета 25 сакавіка БНР спаўняецца 90 гадоў. З гэтай нагоды створаны грамадскі Арганізацыйны камітэт. Летась 19 ліпеня адбылося яго першае пасяджэнне. Ганаровай старшынёй пагадзілася стаць старшыня Рады БНР Івонка Сурвіла. У Аргкамітэт увайшлі вядомыя прадстаўнікі беларускай інтэлігенцыі, грамадскія дзеячы з Беларусі і замежжа, кіраўнікі беларускіх суполак з розных

краін свету. Сустаршынямі Аргкамітэту абраныя Генадзь Бураўкін, Радзім Гарэцкі, Аляксей Марачкін. Яны заявілі, што "падрыхтоўка да юбілею і яго святкаванне павінны стаць пунктам адліку Беларускай Народнай Рэспублікі ў форме сучаснай, рэальна незалежнай, суверэннай і вольнай Рэспублікі Беларусь, а таксама падмуркам яднання розных рухаў, партый, згуртаванняў, арганізацый незалежна ад палітычнай арыентацыі пры ўмове прызнання прыярытэтам дзяржаўнага будаўніцтва нацыятворных пытанняў мовы, гістарычна сцверджанай сімволікі, свабоды і дэмакра-

ты". Менавіта таму Аргкамітэт на сваім першым пасяджэнні вырашыў звярнуцца да ўсіх партый, рухаў, арганізацый, дзеячаў з прапановай вылучыць сваіх прадстаўнікоў у Аргкамітэт. Таксама Аргкамітэт прапанаваў абвясціць 2008 год "Годам беларускай дзяржаўнасці (БНР)", але атрымаў адмову ад Камісіі па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічным прагрэсе Палаты прадстаўнікоў.

З пытаннямі і прапановамі да Аргкамітэта звяртайцеся: zbsb@lingvo.minsk.by, zbsb@tut.by, (029) 632-00-92 (Алена Макоўская), (029) 625-83-78 (Ніна Шыдлоўская).

Адным абзацам

шэнства закону ва ўсім свеце. Сёлета 4 лістапада ў ЗША адбудуцца прэзідэнцкія выбары. Джордж Буш-малодшы быў абраны на сваю пасаду ў 2000-м годзе і пераабраны ў 2004-м. Паводле амерыканскай канстытуцыі прэзідэнт не можа балатавацца на трэці тэрмін запар.

Мінскі аўтазавод (МАЗ), магчыма, прададзены расійскаму алігарху Алегу Дзерыпаску, асабістаму сябру Уладзіміра Пуціна. Аналітыкі сайта Expertby.org лічаць, што першыя прыкметы падрыхтоўкі МАЗа да продажу з'явіліся ў снежні мінулага году, адразу пасля афіцыйнага візіта Пуціна ў Беларусь. Кіраўніцтва МАЗа апошнім часам часта выязджала на розныя сустрэчы ў Ніжні Ноўгарад на ГАЗ, які належыць Дзерыпаску. З студзеня Мінскі аўтазавод наведаў кіраўнік службы якасці Заволжскага матарнага заводу, які таксама ўваходзіць у бізнес-імперыю расійскага алігарха.

Паства царквы "Новае жыццё" ў Мінску распачала акцыю грамадскага непадпарадкавання. Вернікі патрабуюць адмяніць рашэнне Мінгарвыканкама, якое адбірае ў царквы зямлю. Паводле пастара Вячаслава Ганчарэнкі, цягам апошніх некалькіх месяцаў улады скіроўваюць у царкву розныя службы, якія спрабуюць пранікнуць у будынак. Пытанне пра зямлю для царквы "завісла" у Вышэйшым гаспадарчым судзе. Пракуратура Маскоўскага раёна Мінска днямі вынесла папярэджанне пастару Ганчарэнку за тое, што ён адмовіўся ўпусціць у будынак прадстаўнікоў МНС. Вернікі царквы на агульным сходзе вырашылі на знак пратэсту больш нікога да сябе не пускаць.

У Мінску адбыўся ўстаноўчы сход грамадскай арганізацыі "Інстытут нацыянальнай памяці". Ініцыятарамі яго стварэння сталі вядомыя прадстаўнікі навуковай і творчай інтэлігенцыі,

палітыкі і грамадскія дзеячы Беларусі. Гэтая арганізацыя – пераемніца аргкамітэту па даследаванні перыяду сталінскіх рэпрэсіяў, які працаваў цягам мінулага году. Сустаршынямі новай грамадскай арганізацыі будуць акадэмікі Радзім Гарэцкі, Генадзь Лыч, даследчык Леанід Маракіў, драматург Алесь Петрашкевіч. Радзім Гарэцкі і Рыгор Барадулін, якія не змаглі прысутнічаць на сходзе, даслалі свае прывітальныя лісты. 29 студзеня ў Курапатах былі ўскладзеныя вянкi да помніка рэпрэсаваным.

Прэзідэнт ЗША Джордж Буш у сваім апошнім звароце да нацыі згадаў пра Беларусь. Ён заявіў, што Злучаныя Штаты падтрымліваюць свабоду па ўсім свеце "ад Кубы і Зімбабве да Беларусі і Бірмы". Буш заклікаў Кангрэс фінансаваць распрацаваную ягонаю адміністрацыяй праграму замежнай дапамогі "Выклік тысячагоддзя". Мэта праграмы – умацаванне дэмакратыі, празрыстасці і вяр-

Суседзі

ЧАЛАВЕК З СЯМЮ ТВАРАМІ

У Маскве арыштаваныя ўладальнік сеткі парфумных крамаў «Арбат Прэстыж» Уладзімір Някрасаў і Сямён Магілёвіч. Абодвум выстаўленае абвінавачанне ў няўплаце падаткаў у асабліва буйным памеры.

Магілёвіч вядомы ў крiмiнальных колах як Дон Сіямон і Чалавек з сямю тварамі. Яму 61 год, ён родом з Кіева. Спецслужбы многіх краінаў, а таксама Інтэрпол вышуквалі яго цягам дзесяцігоддзяў. Ён мае грамадзянства розных краінаў, у тым ліку, Расіі, Ізраіля, Украіны. Цяпер афіцыйна мае прозвішча чарговай жонкі – Шнайдэр. (Якая загадкава знікла пасля допыту ў маскоўскай пракуратуры ў справе мужа.)

У ЗША Магілёвіча абвінавачваюць у рэкеце, махлярстве, адмыванні грошай. Праз рахунак Bank of New York, які належаў Магілёвічу, прайшлі 10 мільярдаў дالараў. У ЗША і Ізраілі падазраюць, што грошы пайшлі на транспартаванне зброі і наркатыкаў. У друку паведамлялася таксама, што Магілёвіч кантралюе сетку прастытутаў у Будапешце і Празе.

Імя Магілёвіча звязваюць з газавай кампаніяй «РосУкрЭнерга», якая вось ужо некалькі гадоў з'яўляецца манапалістам у пастаўках расійскага газу ва Украіну. 50 працэнтаў гэтай кампаніі належаць фірме Centragas Holding, уладальнікам якой з'яўляецца ўкраінскі мільярдэр Дзмітры Фірташ. Па некаторых звестках, ён значальваў шэраг прадпрыемстваў, звязаных з Магілёвічам. Сам Фірташ заяўляў, што знаёмы з ім, але адмаўляе, што з'яўляецца ягоным партнёрам. У свой час Фірташ купіў дзве замежныя кампаніі, сярод заснавальнікаў якіх была жонка Магілёвіча.

Паводле СМІ

Нам пішуць

ПРЫМУС УСТУПАЦЬ У САЮЗ

У нашым дзіцячым садку 99 г. Віцебска прымушаюць уступаць у партыю «Белая

Русь» і «БРСМ». Пагражаюць, маўляў, не прадоўжым працоўны кантракт. Я не суп-

раць усякіх саюзаў, калі яны дабраахвотныя. Але гэта ж БЕСПРАДЗЕЛ!!!

КРОК УЛЕВА, КРОК УПРАВА

ФІЛАРЭТ, ІНТЭРНЭТ І БІЯМЕТРЫЧНЫЯ СІСТЭМЫ КАНТРОЛЮ

Мінула літаральна пара тыдняў з моманту, калі Аляксандр Лукашэнка надаў прываслаўнай царкве статус галоўнага дзяржаўнага ідэолага. А што для ідэолага галоўнае? Вызначыць ворагаў! Чым БПЦ і занялася.

Нагадаем, што падчас каляднай прамовы ў мінскім архікафедральным саборы Аляксандр Лукашэнка заявіў: “Мы заўжды абапіраліся на ідэі царквы, і, па сутнасці, абралі яе галоўным ідэолагам беларускай дзяржаўнасці. І мы ў гэтым не памыліліся... Наша задача – і надалей сцерагчы краіну і народ ад смут, якія пануюць у сучасным супярэчлівым свеце”.

Пачатковы спіс “смутаў” быў складзены прываслаўнымі ерархамі досыць апэратыўна. На мінулым тыдні мітрапаліт прыйшоў з ім да кіраўніка дзяржавы. Вось вытрымка з прамовы Філарэта (цытую на мове арыгіналу – В.Ф.):

“В последнее время большую озабоченность вызывает появление в средствах массовой информации рекламы лженаук и всякого рода оккультных услуг. Это не только не делает чести государственной медийной системе, но и заметно снижает её авторитет в цивилизованном обществе. Впрочем, чему же удивляться, когда в Общегосударственном классификаторе видов деятельности Республики Беларусь имеются и такие виды услуг как — цитирую! — «деятельность астрологов и спиритов, экстрасенсов, гадалок».

Особо стоит вопрос о необходимости применения правовых и технических способов ограничения доступа к порочному сегменту содержания сети Интернет”.

Якое дзіўнае супадзенне! Нейкі час таму ўлада ўступавалася тым, каб узяць пад свой кантроль інтэрнэт. І не-

Першы біяметрычны пашпарт

ўзабаве пра неабходнасць зрабіць тое самае гаворыць мітрапаліт. Прычым у фармулёўках, якія дазваляюць абгрунтаваць што заўгодна.

Прыкладам, абжэрства лічыцца смяротным грахам. Такім чынам, з заявы Філарэта вынікае, што трэба забараніць усе кулінарныя сайты.

Але, мяркую, што гаворка ідзе ўсё-ткі не пра аматараў “чаркі і шкваркі”. Як вядома, царква сцвярджае, што любая ўлада ад Бога. На гэтай падставе можна зрабіць выснову, што сайты, якія крытыкуюць цяперашняе кіраўніцтва краіны, таксама трапляюць у “заганны сегмент”, які трэба абмяжоўваць.

Зацікаўленасць мітрапаліта ў гэтай справе можна патлумачыць і тым, што ён сам напярэдадні сустрэчы з Лукашэнкам пацярпеў ад інтэрнэта. Там з’явіліся спасылкі на кнігі з красамоўнымі назвамі кшталту “Філарэт – вычварэнец”.

Але вытокі гэтай праблемы не ў бязладдзі, якое пануе ў глабальным сеціве, а ў неразборлівасці саміх царкоўных іерархаў. Колісь яны актыўна супрацоўнічалі з выдаўцом Чартовічам. Ад-

нак пару гадоў таму бакі нешта не падзялілі, і БПЦ публічна асудзіла дзейнасць былога партнёра. Цяпер ён нанёс удар у адказ.

Што ж тычыцца астатняга, то выглядае, у царквы няма большага клопату, чым змагацца з варажбой. Напярэдадні Калядаў прываслаўны святар папярэджаў, што звычай варажыць на святкі з’яўляецца шкодным і ня мае з хрысціянства нічога агульнага. І вось цяпер сам мітрапаліт падчас сустрэчы з кіраўніком дзяржавы пачынае абмяркоўваць дзейнасць варажбітоў, астралагаў і экстрасэнсаў. Годная тэма для размовы!

Мітрапаліт распавёў і пра тое, як царква сумесна з навукоўцамі змагаецца з “выклікамі секулярызацыі і глабалізацыі”. А потым сказаў вось што:

“На протяжении последнего времени граждане всё активнее доводят до Священноначалия и пастырей свою обеспокоенность внедрением в жизнь нововведений, позволяющих более эффективно и централизованно собирать и хранить информацию о каждом человеке. Участились обращения по вопросам регистра населения, введения био-

метрических систем контроля. Мы разъясняем людям, что эти внешние системы учета не могут сами по себе повредить душе человека, тем более решить её судьбу в вечности.

Но многих тревожит не только религиозный аспект данной проблемы, но и светский, правовой. В связи с этим встает ряд вопросов, которые нуждаются в разъяснениях со стороны государственных учреждений.

Выражаясь сомнение относительно того, смогут ли базы данных быть в достаточной мере защищены от незаконного использования. Возникает вопрос: предназначены ли собранные о человеке сведения, в том числе биометрические данные, для использования внутри страны, либо также и в глобальных системах учета? (...)

Отмечая попытки использования этой темы для внесения смуты, не следует ли, всё же, прислушаться к здравым голосам людей, желающих защитить себя и сограждан от злоупотреблений?”

Падобна, што Філарэт дрэнна разумее ролю ідэолага. Ягоная місія палягае ў тым, каб папросту “адпрэчаваць спробы выкарыстання гэтай тэмы для ўнясення смуты” – без усялякіх “але”. Бо нашы ўлады вельмі зацікаўленыя ў тым, каб “валодаць і карыстацца шырокай і гранічна канфідэнцыйнай інфармацыяй пра беларускіх грамадзянаў”. І любыя спробы перашкодзіць гэтаму будуць расцэненыя, як ідэалагічная дыверсія.

Такім чынам, дзякуючы няўдаламу захаду, Філарэт з катэгорыі хаўруснакаў улады можа патрапіць у лік сумнеўных і падазронных асобаў. Лепей яму было б усё-ткі сканцэнтравацца на варажбе.

Валеры Філін

Эканоміка

“ДОБРЫ БІЗУН – І БЕГАМ НАПЕРАД”

НОВЫ РЭЦЭПТ АЙЧЫННАЙ ГАСПАДАРКІ

З наказам пра “добры бізун” Аляксандр Лукашэнка звярнуўся днямі да кіраўніка канцэрна «Беллегпрам» Эдуарда Нарышкіна. Ці падштурхнуць гэтыя словы развіццё лёгкай прамысловасці ў Беларусь?

Гэта праўда – прадукцыю лёгкай прамысловасці ў нашай краіне не крытыкуе толькі лянiвы. Абудак і адзенне беларускай вытворчасці носяць альбо тыя, каму катастрафічна не хапае грошай, альбо тыя, хто махнуў рукой на свой знешні выгляд. У адзелах крамаў, якія гандлююць беларускімі “таварамі шырокага спажывання”, задаешся пытаннем – у якім стагоддзі пашытыя гэтыя тавары?

Тое, што ў галіне лёгкай прамысловасці даўно наспелі карэнныя рэформы, відавочна для ўсіх. Пытанне ў іншым – ці можна бізуном паскорыць рэформы і ці вядзе такая палітыка да жаданых вынікаў?

Калі будаваць эканоміку паводле мадэлі саўгаса, дык інструмент вырашэння праблем выбіраецца адпаведны. Але ў саўгасе метады бізуна часам мае хоць нейкае апраўданне. Скажам, калі механізатары п’юць падчас уборкі ўраджая і іх трэба тэрмінова загнаць на камбайны. Але пераносіць падобную метадку на кіраванне гаспадаркай краіны?

«Я хачу, каб вы далі права выбару нашаму народу, апраўду людзей так, як апраўду юцца ва ўсім свеце. Я хачу, каб дарослыя і дзеці насілі прыстойныя абутак, каб не куплялі яго за мяжой», — сказаў кіраўнік дзяржавы, звяртаючыся да кіраўнікоў лёгкай прамысловасці. Абсалютна не зразумела, чаму трэба адмаўляцца ад італьянскага абутку, найлепшага ў свеце, і вынаходзіць тут свой “ровар”? Ды й аднаго “хачу”

тут яўна замала. Таксама як і цвёрдай рукі. Праблемы лёгкай прамысловасці ў Беларусі — зусім у іншым.

У гэтай галіне скарыне зношаныя фонды (асноўныя сродкі вытворчасці). Даўно наспеў час іх мяняць, мадэрнізаваць. Гэта прызнаюць усе, у тым ліку і кіраўнік дзяржавы. Але ягоная пазіцыя такая: «Пакуль трэба вырабляць прадукцыю на такім абсталяванні. А для мадэрнізацыі неабходна зарабіць грошы».

Значыць, бярэм ткацкі станок XVIII стагоддзя (а тое, што працуе сёння ў цэхах нашых прадпрыемстваў, ад яго не надта адрозніваецца) і спрабуем вырабіць на ім тканіну для сучаснага гарнітура? Уяўляеце сабе вынік? Не? Тады зайдзіце ў якую заўгодна краму, у аддзел беларускага адзення.

Хоць стой з бізуном над швачкай, ці дырэктарам фабрыкі – нічога з гэтага не атрымаецца. Нельга, так бы мовіць, з кепскай мануфактуры зрабіць кулю.

Дзе браць грошы на мадэрнізацыю? Тут ёсць два шляхі. Грошы павінен даваць уласнік – у нашым выпадку гэта, як правіла, дзяржава. Калі ў яго няма грошай, дык прадпрыемства прадаецца альбо знаходзіцца інвестар, гатовы ўкласці сродкі ў рэканструкцыю і развіццё. Гэта, вядома, спрошчаная схема. У рэальнасці ёсць маса варыянтаў. За выключэннем аднаго, які не працуе ў сучаснай эканоміцы. Бізуна.

Бізуном можна падганяць толькі рабоў. А рабаўладанне, як самая неэфектыўная мадэль гаспадаркі, адмерла шмат стагоддзяў таму. Ці не прыспеў час і Беларусі перайсці на нейкую больш эфектыўную мадэль эканомікі, якая б адпавядала часу, у якім мы жывем?

Алег Ман

Гаспадыня

ВАРАЖБІТКА І ДЭПУТАТЫ

СПРОБА ЗАЗІРНУЦЬ У БУДУЧЫНЮ

Варажбітка прымала ахвочых зазірнуць у будучыню – у Мінску, на вуліцы Казлова. Каардынаты варажбіткі я атрымала ад жонкі дзейнага дэпутата Палаты прадстаўнікоў. З ёй мы пазнаёміліся ў лазні. Увогуле запрашэннямі да рознага роду чараўнікоў і ведуноў поўняцца ўсе рэкламныя газеты. Сярод абвестак ёсць дастаткова прывабныя, напрыклад, “працую ў шчыльным кантакце з вашым анёлам-ахоўнікам” ці “карэкціроўка лёсу”. Але ж хто іх там ведае, як яны карэктуюць лёс. Заўсёды хочацца нейкіх гарантыяў. Вось і давлялося звярнуцца да дэпутацкай жонкі, якая наведла шмат чараўнікоў і на ўласным досведзе правярыла шмат варажбітак – і муж нездаровы, і самой хочацца ведаць, як жыць, што рабіць далей. Такім чынам, варажбітка з вуліцы Казлова прайшла выпрабаванне і атрымала “знак якасці” ад жонкі дэпутата.

Аднапакаёвая кватэра, у якой адбывалася варажба, месцілася ў “сталінскім” доме. У невялікім пакойчыку сцены спрэс завешаныя абразамі, што бачныя з парогу. Відаць, каб не напалохаць патэнцыйнага кліента – паказаць, што нічога асабліва д’ябальскага ў кватэры не адбываецца. Варажылі на кухні, на картах. Атрымалася “дома пустата”, і на сэрцы “пустата”. Ну, усё зразумела... Ды і 10 тысяч па нашым часе не такая вялікая сума. Не шкада за спробу зазірнуць у будучыню, хоць і прадказалі “пустату”. А што ж прадказваюць дэпутацкім жонкам? Ці самі дэпутатам, калі раптам надумаюць паваражыць? Што ў іх дома? Гэта ж яны ў авальнай зале ўсе аднолькавыя, у аднолькавых касцюмах, а прыходзяць да хаты, пераапраўваюцца, і, хочацца верыць, ператвараюцца ў людзей? Што ў іх на сэр-

цы? Што ў душы?

Сёлета адбудуцца выбары ў Палату прадстаўнікоў, не пазней за 12 кастрычніка. Гэтую дату ўжо не раз згадвала ў сваіх інтэрв’ю старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі Лідзія Ярмошына. Чаму менавіта 12 кастрычніка? Для адказу на гэтае пытанне да варажбіткі хадзіць не трэба. Дастаткова зазірнуць у Выбарчы Кодекс. Рэч у тым, што згодна з артыкулам 56 Выбарчага Кодэксу Рэспублікі Беларусь выбары ў Палату прадстаўнікоў “прызначаюцца прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь не пазней чым за 4 месяцы і праводзяцца не пазней чым за 30 дзён да заканчэння паўнамоцтваў Палаты прадстаўнікоў дзейнага склікання”. Папярэднія выбары адбыліся 17 кастрычніка 2004 году, значыць, 17 кастрычніка 2008 году апошні тэрмін, але ж выбары праводзяцца ў нядзелю, а апошняя нядзеля – 12 кастрычніка. Вось такі расклад.

Выбары ўжо цяпер вылікаюць шмат пытанняў. Што адбываецца ў краіне? Да чаго прывядзе рост коштаў на прадукты і камунальныя паслугі? Адмена льготыў – заतोеная крыўда, змена настраўкі ці пратэст? Як будуць паводзіць сябе прадпрыемальнікі?

Як трэба ісці на выбары апазіцыйным кандыдатам – з верай у перамогу ці проста з намерам данесці сваю праўду да людзей, чарговы раз прайсціся ад кватэры да кватэры? Ці выбары прынясуць новую хвалю рэпрэсій і ціск на залежных ад дзяржавы людзей? А так хацелася б, каб адкрыліся новыя магчымасці для ўсіх, хто хоча зменаў, каб у нашым з вамі жыцці больш не было “пустаты”.

Паліна Качаткова

ВЫЙСЦІ ЗАМУЖ ЗА НЕМЦА

Саюздрук

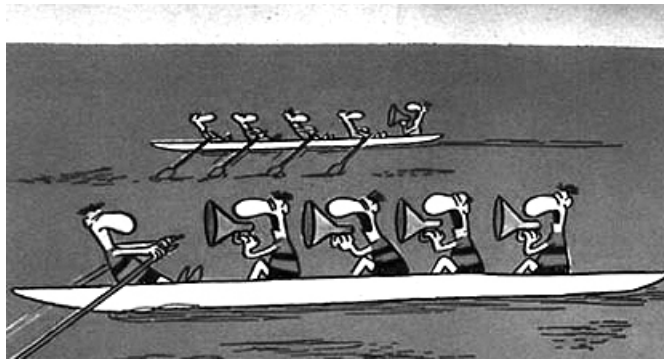
АЛЬБО ПАД КАГО СТВАРАЛАСЯ САЮЗНАЯ ДЗЯРЖАВА?

Журналіст “Советской Белоруссии” Яўген Валянюк даследуе праблему ўцёкаў беларускіх будаўнікоў на зоркі ў суседнія краіны. З кожным годам розніца ў зорках расце.

«А могуць ли ударнікі мінскіх строек атрымаць сёння 2 — 3 мільяона рублёў?» — цікавіцца ў аддзеле эканомікі адной з крупных стройарганізацый. Там аб’ясняюць, што чыста тэарэтычна гэта магчыма. Аднак такую зарплату работадатцы могуць выплаціць персону толькі з прыбылі. Пасколькі ўсе расцэнкі на трыдзяткі, якія могуць быць адносіны да сабе, то ёсць улічыць у смету, жорстка нормаваны.

(...) Выход з гэтай колізіі некаторыя спецыялісты вядуць прастой: павялічыць прадукцыйнасць трыдзяткі. Побеседоваў на гэтым лічбы з Юрыем В., адным з нашых гасцарбайтэраў, работавшым у Расіі. Ён сказаў, што на маскоўскіх будоўлях дысцыпліна жорсткая. «Яккія ўж там перакуры, дае перабросіцца словам з сябрам не дадуць — сразу мінус у зарплате. А за выпіўку на рабоце уволяняюць сразу і без разгавораў. На чыста сурово. Но і плацяць прылично», — падзяліўся ўражаннямі гасцарбайтэра.

Сярэдні заробак беларускага будоўніка 439 даляраў у эквіваленце. У Маскве зоркі пачынаюцца ад тысяч

Сістэма дзяржаўнага кіравання. Малюнак з community.livejournal.com/comics_by

чы. І розніца, сапраўды, з кожным годам толькі павялічваецца. І хто будзе будаваць той фантастычны Мінск з гэтамі, аквапаркамі ды хмарачосамі — загадка. Хоць ты мяжу з Расіяй зачыняй. Ці, можа, давядзецца ўгадаць досвед пасляваеннай Масквы, якая будавалася рукамі зоркаў? Застаецца адправіцца на “хімію” ўсіх прадпрыемстваў і апазіцыянераў.

А газета “Звязда” гутарыць з палітолагам Юрыем Шаўцовым пра беларуска-расійскія адносіны пасля выбараў расійскага прэзідэнта.

— Апошнім часам расійская прэса актыўна абмяркоўвала варыянт, пры якім Уладзімір Пуцін становіцца кіраўніком Саюзнай дзяржавы. Такім чынам ён працягваў бы сваё паўнамоцтва. Як вы ацэньваеце такі варыянт на перспектыву?

— Ён зараз больш рэальны, чым быў нядаўна. Калі Пуцін

пасля прэзідэнцкіх выбараў стане кіраўніком Саюзнай дзяржавы, то гэта не будзе нейкім чынам біць па суверэнітэце Расіі. А з пункту гледжання прыцягнення расійскай і міжнароднай увагі да Саюзнай дзяржавы гэта спрацавала б на плюс. Аднак гэта вельмі тэарэтычна.

Цікава, ці чытае “Звязду” Аляксандр Лукашэнка? Я б на ягоным месцы вельмі пакрыўдзіўся б на газету і на Шаўцова асабіста. Бо пры кім стваралася тая загадкавая Саюзная дзяржава? Пры лядашчыне Ельцыне і бадзёрым Лукашэнкам. Пуціна тады і ведаць ніхто не ведаў. Дзеля чаго яна стваралася? Каб у яе быў адзін кіраўнік. І, вядома, не стары і нямоглы, а здаровы, прыгожы і мажны. А без такога кіраўніка ніякай Саюзнай дзяржавы быць не можа. Па вызначэнні.

Газета “Вечерний Минск” друкуе цікавую статыстыку

пра тое, каму аддаюць перавагу беларускі ў шлюбам з замежнікамі.

«Самымі популярнымі сродкі іностранных женихов у мінчанок у мінулым годзе былі немцы. (...) Следом за ФРГ в рейтинге популярности иностранных женихов по итогам минувшего года Италия (27 браков), Израиль (23), Литва (22), Афганистан (17). Нашли свою суженую в белорусской столице в прошлом году и граждане Иордании, Конго, Камеруна, Непала, Нигерии.

Заклучалі бракі з невестамі из-за рубежа і прадставіліцы гэтага пола. Так, у мінулым годзе сталічныя мужчыны жаніліся на дзевушках из Китая, Вьетнама, Италии, США, Израиля, ФРГ, Японии.

Кроме того, заведующая Минским Домом бракосочетаний отметила и изменение разницы в возрасте между вступающими в брак. Если ранее она могла составлять 20-30 лет, то теперь в моде европейский стандарт, когда женихи старше невесты на 8-9 лет. Средний возраст столичных невест — 25-30 лет”.

А дзе ж браты расіяне? І чым не падабаюцца беларусам узбечкі ці ўкраінкі? Няўжо няма ніводнага такога шлюбу? Альбо беларуска-расійскія сем’і жывуць выключна грамадзянскім шлюбам, альбо мінскія ЗАГСы не лічаць грамадзян краінаў СНД замежнікамі.

Алесь Канюцкі

ПАЧУЦЬ АДЗІН АДНАГО

АЛЬБО БЕЛАРУСЬ — ТОЛЬКІ ДЛЯ ХРЫСЦІЯНА?

На мінулым тыдні на Радыё Свабода Юры Дракахруст падрыхтаваў чарговую дыскусію “Пражскі акцэнт”.

Нагодай для сустрэчы стаў жорсткі вырак журналісту Здзвіжкову за перадрук карыкатуры на прарока. Гэткі тэрмін — тры гады зняволення ў турме — чалавеку прысудзілі за, нібыта, абразу рэлігійных пачуццяў мусульман. Безумоўна, выпадак сумны і варта абмеркавання. Але

добра, што дыскусія вырасла да больш шырокай тэмы — пра нацыянальна-рэлігійную перспектыву для Беларусі. Адзін з удзельнікаў размовы Павел Севярынец беларускую ідэю сфармуляваў так: хрысціянства і свабода. Ягоны суразмоўца Сяргей Богдан, пачуўшы гэта, запраўчым, бо як беларусу і мусульманіну яму ў гэтай формуле месца няма. На мой погляд, спадар Богдан мае больш

рацыі. Беларуска ідэя шырэйшая за хрысціянства, бо аб’ядноўвае і нашых мусульман, і юдэяў, і будыстаў, і атэістаў, якія не менш за хрысціян любяць свабоду і Беларусь. Напэўна, так палічыў і аўтар перадачы Юры Дракахруст, бо менавіта гэтай думкай завяршыў круглы стол. Адно засталася няясным — ці пачуў Павел Севярынец крытыку на свой адрас, ці зразумеў яе і ці прыняў? Хацелася

Як робяцца хвалі

б ад гэтай кропкі паслухаць працяг дыскусіі.

Чаму я на гэтым настойваю. Мне не так важныя тыя карыкатуры на прарока і тыя рэлігійныя адрозненні. Мне важна зразумець, ці можам мы пачуць адзін аднаго, ці можам мяняць свае погляды пасля сэнсоўнае крытыкі.

Сяргук Вітушка

НОМО НОМІНІ КОЗЕЛ ЕСТ

УЖО НЕ ДЗЕЦІ, ЯШЧЭ НЕ ДАРОСЛЫЯ

Яны жывуць побач з намі і сярод нас; але іхні свет не змешваецца з нашым. Так кроплі бензіну зіхацяць на паверхні вады, не распускаючыся ў ёй. Гэтыя асобы таксама зіхацяць і стракацяць вогненнымі вожыкамі на галовах, яркімі малюнкамі і літарамі на сваіх апранахах і абутку. Яны перакананыя, што законы іхняга свету павінны распаўсюджвацца на ўсё астатні, — але законы навакольнага для іх не маюць аніякай сілы. Яны яшчэ не здагадваюцца, што іхні свет, іхняя імперыя асуджаныя на паразу, разгром, а новыя вандалаў, варвараў, якія гэта зрабяць, народзяць яны самі.

“Яны” — гэта падлеткі. Ужо не дзеці, але яшчэ не дарослыя. Некаторыя псіхалагі лічаць, што ў гэтым узросце арганізм настолькі заняты сваім даспяваннем, што як бы пазбаўлены душы.

Мала чыё жыццё больш рэгламентавана, чым жыццё падлетка. Але калі ў войску ўсё дыктуюць статут і камандзіры, дык падлетка змушае да безумоўнага падпарадкавання асяроддзе, раўналеткі. Што можа быць больш пакулівым, чым не мець такіх красовак, джынсаў і мабільніка, якія маюць “усе”. Тое, што “старым” здаецца глупствам, драбніцай, для іх — пытанне жыцця і смерці. Часта ў літаральным сэнсе. Не быць “як усё” — значыць, быць нікім,

пустым месцам.

Але каб мець тое, што маюць “усе”, патрэбны грошы. А яны ёсць у бацькоў, якія не разумеюць нават самых простых, элементарных рэчаў — што сорамна выходзіць на вуліцу без колца ў носе ці губе. Як можна жыць без “тату” на дупе? Дарослым здаюцца недарэчнымі порткі з прарэхам на ўзроўні каленняў, яны ніяк не могуць дапетрыць, што з голай галавой трэба хадзіць зімою, у маразы; улету ж, у спёку абавязковая чорная трыкатажная шапка, нацягнутая на вушы. Дарослыя ўжо забыліся, што не бывае рэчаў прыгожых і непрыгожых, а толькі модныя і нямодныя.

І ў падлетка ў тым месцы, дзе мае быць душа, прарастаюць зерні нянавісці. Да бацькоў, настаўнікаў, дзядуль і бабуль, да ўсіх дарослых увогуле. Тыя маюць усё, а дзяліцца не хочуць.

Казлы.

І падлеткі знаходзяць асалоду і любасць у сваім становішчы ахвяры і пакутніка. Яны вырашчаюць і спеляць у сабе гронкі гневу і крыўды — казлы! казлы! казлы! Гнеў выбухае дзікай музыкай, “графіці” і бойкамі. І віруюць гармоны, і падліваюць алівы ў гэты пажар вітрыны, тэлевізар, інтэрнэт — sex! sex! sex!

Паспрабуйце знайсці хоць адзін каляровы часопіс, дзе б на вокладцы не было б гэтага кароткага, як удар пугаю,

слова. (А я ўжо магу? Ці яшчэ не? І з кім выпрабаваць?)

Вядома, існуе яшчэ і каханне. Але гэта колісь было пачуццё, цяпер жа — занятак. Зоймемся каханнем. Канкрэтна. Нельга ж сказаць — зоймемся сумам або тугою.

І так хочацца — пякуча, да болю — быць дарослым! І вось стаіць у аўтобусе, рыхтуючыся да выхаду на сваім прыпынку, ружовашчочкі блазен, нецярпліва камечыць у дзіцячых яшчэ пальцах цыгарэту. Як дарослы.

І перакананыя падлеткі, што малако з губ найлепей змываецца півам і гарэлкай. І жахаюцца дарослыя — ну і моладзь пайшла!

Раю пачытаць напісаную з 19-м стагоддзі аповесць Гарына-Міхайлоўскага “Гімназісты”. Было, было ўсё і тады — і гарэлка, і табака. І прастытуткі. Слова “сэкс” не было, а занятак быў. І тады, і заўсёды.

Усялякія буры, у тым ліку гарманальныя, рана ці позна супакойваюцца. І вырастуць з цяперашніх падлеткаў самыя розныя асобы — кар’ерысты і няўдачнікі, міністры і бамжы, артысты і “рабацягі”. І будуць з жахам глядзець на сваіх дзяцей, і будуць ставіць ім у прыклад саміх сябе — я-я-я! у тваім узросце!.. І будуць шчыра перакананыя — яны былі нашмат лепшыя за “цяперашнюю моладзь”.

І называецца ўсё гэты цырк — жыццём.

Алег Аблажэй

Невядомая
Беларусь

1 лютага 1618 году было падпісанае Дзявулінскае замірэнне паміж Беларуссю і Расіяй. Яго назва паходзіць ад вёскі Дзявуліна пад Масквой. Паводле гэтага замірэння расійскі ўрад адмаўляўся ад прэтэнзій на Смаленск, чарнігаўскія і ноўгарад-северскія землі. Дзявулінскае замірэнне паказвае, што ў тых часы Рэч Паспалітая была дужэйшая за маладую Маскоўскую дзяржаву. На працягу стагоддзя суадносны будучы мяняцца на адваротныя. Масква будзе ўсё больш моцная і агрэсіўная, а Рэч Паспалітая пачне занепадаць.

3 лютага 1993 году Варшаўскі Савет Беларусі адмяніў уласную пастанову аб прыпыненні дзейнасці кампартыі Беларусі.

4 лютага 1808 году, 200 гадоў назад, у фальварку Панюшавічы пад Бабруйскам нарадзіўся Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч, беларускі пісьменнік, творы якога ўсе ведаюць са школьнай праграмы.

Зімовым днём **5 лютага** 1413 году ў Віцебск прыедзе Геранім Пражскі, пап-лечнік Яна Гуса. Гісторыкі кажуць, што Геранім прапагандаваў на беларускіх землях гусіцкае вучэнне, вандраваў па гарадах і прамаўляў казані. У эпоху Сярэднявечча многія нашы продкі адпраўляліся ваяваць на баку гусітаў у Чэхію, адстойвалі чужую радзіму і мову з думкай пра сваю. Многія з тых бітваў не вярнуліся.

6 лютага 1898 году нарадзіўся беларускі гісторык Леў Акіншэвіч. Калі ў 1918 годзе была створана незалежная БНР, Акіншэвіч адразу прымае грамадзянства БНР. Як гісторык ён вывучаў сярэднявечнае права. У 30-я гады бальшавікі абвінавачвалі яго адначасова ў беларускім і ўкраінскім нацыяналізме. Аднак адразу пасля вайны яму ўдалося не патрапіць у сталінскія лагеры і ўцячы на эміграцыю. У ЗША Акіншэвіч працягваў сваю навуковую дзейнасць у Беларускім інстытуте навукі і мастацтва ў Нью-Ёрку.

Фотафакт

Апошняя дыскатэка ў новым клубе «ИЗЮМ». Мінск, 26 сакавіка 2008 году.

МАГІЛА КАЛІНОЎСКАГА – ГАРА ГЕДЫМІНА

2 ЛЮТАГА – 170 ГАДОЎ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ГЕРОЯ

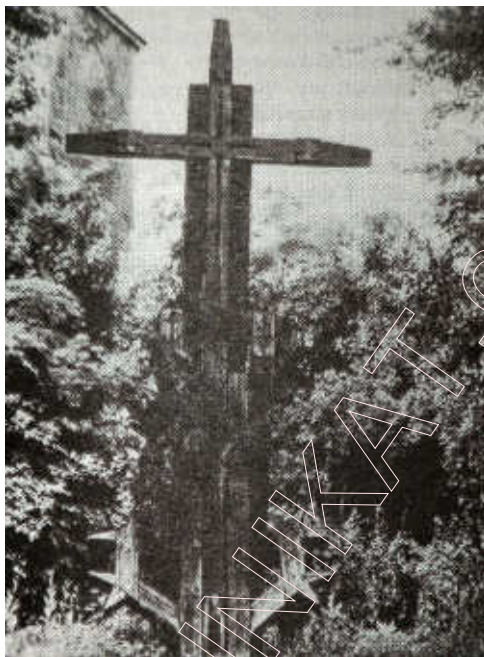
Заканчэнне. Пачатак на стар.1

на магіле быў зроблены мемарыял. Ён складаўся з вялікага драўлянага крыжа працы віленскага архітэктара Антона Вівульскага і мармуровай шыльды з імёнамі ўсіх пахаваных.

У 1940 годзе, пасля таго, як Сталін перадаў Вільню Літве, крыж быў спалены, а шыльда знікла без следу.

З тых часоў колішняя “пляцоўка для крыкету” ператварылася ў звычайную, парослую травой пустыню. На самай вяршыні Замкавай гары сярод пакручастых рэльефаў яна такая роўная адна, таму адшукаць яе нескладана. Калі б вам давялося падымацца на гару на фунікулёры, дык вы і выйшлі б акурат да гэтай пляцоўкі.

Не выклікае сумневаў, што на месцы пахавання павінен быць хоць нейкі знак. Інакш паспалітым беларусам, што прыязджаюць у Вільню, знайсці і наведць апошні прыстанак свайго нацыянальнага героя немагчыма. Праблема ў тым, што гара Гедыміна – галоўны сімвал літоўскай дзяржаўнасці. І літоўцы, натуральна, хацелі б захаваць гэты сімвал “чыстым” – без дадатковых асацыяцый. Таму звароты інтэлі-

Помнік на магіле паўстанцаў, які Ян Булгак сфатаграфавалі ў 1930 годзе, і сённяшні выгляд гэтага месца. Вільня, 30 студзеня 2008 году. Фота газеты “Свабода”.

генцы або самадзейных суполак тут выніку не дадуць. Ініцыяваць устаноўку мемарыяльнага знаку на магіле Кастуся Каліноўскага можа і павінна беларуская дзяржава. Апроч усяго іншага, такія захады сталі б пазітыўнай справай у беларуска-літоўскіх міждзяржаўных дачыненнях.

Каліноўскі – герой нумар адзін нашага нацыянальнага

эпасу. (Апытанне на тэму стаўлення да яго асобы гл. у мінулым нумары газеты – рэд.)

Яму, як нікому іншаму, прысвечана вялікае мноства твораў літаратуры і мастацтва. Чаму? Бо ён, як ніхто іншы, аб’ядноўвае беларусаў самых розных, у тым ліку і супрацьлеглых, груп і поглядаў. Аб’яднаўчы патэнцыял гэтага імя і гэтага міфа

ўнікальны.

Ды й літоўцам, па вялікім рахунку, не выгадна, каб сітуацыя заставалася такой, як ёсць. Бо калі магіла паўстанцаў ніяк не пазначаная, тады ўся Замкавая гара становіцца ў вачах беларусаў адной вялікай магілай Каліноўскага – як курган на месцы пахавання героя.

Сяргей Дубавец

КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ СВАБОДУ ПРАЗ ПОШТУ, ДАШЛІЦЕ ВАШ ПОЎНЫ І ДАКЛАДНЫ АДРАС
(ВУЛІЦА, ДОМ І КВАТЭРА, ІНДЭКС, ГОРАД, РАЁН, ВОБЛАСЦЬ)

SMS-ПАВЕДАМЛЕННЕМ НА НУМАР +370 687 42185 АЛЬБО НА E-MAIL: EDIT@VILNIA.COM

КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ СВАБОДУ Ў ІНТЭРНЭЦЕ І Ў PDF-ВЕРСІІ, ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ WWW.SVABODABY.NET
КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСІЮ СВАБОДЫ, ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL EDIT@VILNIA.COM ВАШ
ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.